

Taktické cvičení Potopa 2019

Do povodněmi postiženého území je předsunuta rota Záchraného útvaru HZS ČR, kterou může velitel sektoru podle potřeb využívat. Dále má pro řešení událostí k dispozici dvě hlídky Policie ČR na lodích, omezený počet aktivních záloh Armády ČR (AČR), Vodní záchrannou službu, jednotku HZS podniku SŽDC, posádky Zdravotnické záchranné služby (ZZS) a vrtulník Letecké záchranné služby (LZS) – všichni akceschopní ze svých základen. Tak znělo zadání loňského největšího cvičení složek IZS v Karlovarském kraji s názvem Potopa 2019.

Figuranty cvičení tvořili příslušníci AČR, zaměstnanci ZZS, studenti Střední odborné školy Karlovy Vary a Lékařské fakulty Univerzity Karlovy. Celkem se cvičení zúčastnilo téměř dvě stě osob a přes padesát kusů techniky.

Sestavení odřadu HZS kraje

Jedním z cílů cvičení bylo sestavení a vyslání odřadu v souladu s požadavky pokynu MV-generálního ředitelství HZS ČR, kterým se stanovují zásady pro vytváření jednotek HZS ČR při poskytování pomoci v rámci České republiky a při zapojení České republiky do mezinárodních záchranných operací.

Z pokynu plynou požadavky na časový limit výjezdu v rámci České republiky do čtyř hodin od vyžádání odřadu, zajištění stravy, ubytování a dalšího materiálně technického zabezpečení odřadu bez využití vnějších zdrojů. To vše doplňuje skladbu sil a prostředků (SaP) HZS kraje složící k plnění definovaných úkolů.

Sestavení odřadu proběhlo prověřovacím způsobem a byla pro něj využita připravená pomůcka krajského řídicího důstojníka, která po vzoru HZS Středočeského kraje předdefinuje skladbu SaP pro daný typ činnosti – například povodeň, záchrana, průmyslový požár atd. V návaznosti na předpokládanou dobu plnění úkolů a dostupné zdroje během

mimořádné události (MÚ), jako jsou pohonné hmoty, WC, sprchy, strava, ubytování atd., pomůcka vypočítá potřebnou skladbu a množství materiálně technického zabezpečení.

Po organizační přípravě odřadu pomocí pomůcky dochází ke svolání příslušníků na pracoviště, jejich vybavení, příprava mobilní požární techniky a její případné zálohování pro zachování plné akceschopnosti HZS kraje. Dále přesun jednotlivých částí odřadů z územních odborů ke krajskému ředitelství, kde je odřad doplněn o materiálně technické zabezpečení včetně nakoupené stravy. Po překontrolování SaP odřadu jeho velitelem a nahlášení této skutečnosti na KOPIS je odřad připraven k výjezdu.

Průběh cvičení

Zúčastněné složky si vyzkoušely různé modelové situace – záchrana osob naplavených na konstrukci, požár budovy se zraněním osob v zaplaveném území, utržený ponton s velkým množstvím přihlízejících, ohrožení vodního díla plovoucím pontonem, osoba uvízlá na mělčině při přecházení rozvodněného toku, převrácený raft s vodáky nebo pohřešované osoby v toku. Společným jmenovatelem byla vždy záchrana osob, většina modelových situací probíhala v noci.

Události byly pro vnesení dalších frickcí zásahu¹⁾ nahlašovány přímo figuranty, často bez místní znalosti pomocí tísňové linky 150 nebo aplikace Záchranka. Operační střediska si mezi sebou předávala informace běžným způsobem. Operační střediska (ZZS, PČR) vysílala k událostem „své“ SaP. Veliteli sektoru byla na KOPIS událost vložena do zásobníku, o čemž byl telefonicky informován. Velitel sektoru prostřednictvím programu Spojář ze svého velitelského stanoviště k MÚ vyslal SaP, které měl k dispozici a dále „operačně“ řídil ostatní složky IZS dostupnými technologiemi a možnostmi spojení.

1) Oldřich Volf: Teorie řízení zásahu složek IZS.

Námětem taktického cvičení složek integrovaného záchranného systému (IZS) byla rozsáhlá povodeň na území fiktivního Jesenického kraje. MV generální ředitelství HZS ČR vyžádá odřad HZS Karlovarského kraje (KVK) se zaměřením na záchranné práce při povodních s požadavkem na technickou a personální soběstačnost pro pokrytí úkolů jednotek požární ochrany (PO) na přiděleném území po dobu dvou dní. Veliteli odřadu je po příjezdu na místo působení přidělena část povodněmi zasáženého území a je jmenován do funkce velitele sektoru území Jesenice a Skalka a jeho úkolem je řešit veškeré přidělené události na tomto území.

Při několika modelových situacích se na MÚ nacházelo větší množství zraněných osob, které ZZS řešila v režimu „hromadné postižení osob“. Zranění byli transportováni do fiktivního zdravotnického zařízení. Cvičení začalo v brzkých ranních hodinách přijetím výzvy o sestavení a vyslání odřadu, záchranné akce pak na hladině vodních nádrží Jesenice a Skalka pokračovaly až do nočních hodin.

Informační linka, asistenční centrum pomoci

Pro velké množství osob postižených MÚ byly na pokyn krajského řídicího důstojníka zřízeny informační linka IZS a asistenční centrum pomoci s podporou informačního systému MicroRescue vyvinutého v Karlovarském kraji v předchozích letech.

Pro nedostatečné personální – směnové pokrytí obsluhy informační linky byli pro tyto účely využiti vyškolení příslušníci z oddělení prevence a zaškolení členové KIP týmu z nevládních neziskových organizací působících na území kraje.

Asistenční centrum pomoci bylo zřízeno ve stanovém městečku a plnilo veškeré požadavky od ubytování osob zasážených MÚ až po poskytnutí psychosociální pomoci psychologem HZS kraje v součinnosti se zaškolenými pracovníky nevládních neziskových organizací. Vlastní výstavbu a provoz asistenčního centra pomoci v polních podmínkách zajišťovaly jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí předurčené a vyškolené pro plnění úkolů ochrany obyvatelstva.

Pro plynulý tok informací o osobách postižených MÚ využívá HZS ČR, ZZS, Policie ČR, Krajská hygienická stanice a některé z nemocnic v Karlovarském kraji systém MicroRescue, který je dostupný online. Do systému zapojené subjekty mohou vkládat a využívat informace o zachráněných i poptávaných osobách v reálném čase. Systém mimo jiné tvoří také informační zdroj pro

pracovníky informační linky, asistenční centrum pomoci nebo velitele zásahu.

Využití vrtulníku letecké záchranné služby, spojení

Zdravotnickým operačním střediskem byl k jedné z modelových situací přivolán vrtulník letecké záchranné služby Plzeň Lině (AČR) k transportu těžce popálené osoby. Velitel sektoru v krátkém časovém úseku dostal k řešení další dvě modelové situace, které vyžadovaly řešení pomocí leteckých záchranářů. Veliteli sektoru se podařilo předávanou komunikací prostřednictvím zasahujících jednotek u původní události požádat posádku vrtulníku o záchranu dalších dvou těžce zraněných osob z nepřístupného terénu v zaplaveném území. Využití této možnosti komplikovala nekonceptnost v systému spojení letecké techniky používané v IZS obecně. Konkrétně vrtulníky LZS AČR nejsou vybaveny zařízením pro komunikaci na digitální radiové síti Pegas, ale pouze mobilním telefonem, jehož číslo velitel zásahu nemá k dispozici. Ve výbavě má pro komunikaci s jednotkami PO alespoň analogovou radiovou stanici s kanály K, N, I, které postačují pouze v relativní blízkosti zásahu, ale jsou nevhodné pro komunikaci při takto rozsáhlých událostech. Jiný postup je aplikován při komunikaci s vrtulníky PČR, která vydala dokument „Všeobecný postup pro spolupráci pozemních složek při přiletu vrtulníku“. Další způsob spojení přináší systém letecké hasičské služby, který je v souladu s platným Řádem analogové sítě. V této oblasti stále chybí platný Radiokomunikační řád a povinnost všech letadel a vrtulníků v IZS se jím řídit a být vybaven digitální radiostanicí Pegas. V průběhu cvičení vyplynula také další úskalí při spojení mezi složkami IZS. Při potřebě komunikace HZS ČR se ZZS a PČR na území, které přesahuje dosah DIR a IDR komunikace, musí probíhat na kanále TKQ 112, což zatěžuje operační střediska všech složek. Pro komunikaci v rámci

jednotek PO z různých krajů lze dále využít pouze kanál TKG 150. Celý způsob komunikace je bohužel založen pouze na pracovní verzi Radiokomunikačního rádu.

Využití SW možností

Součástí velitelského pracoviště bylo vozidlo VEA-Spoj, které bylo doplněné o program GINA PC CENTRAL a program Spojář. V kombinaci s přesnou lokalizací událostí například pomocí mobilní aplikace Záchranka umožňují tyto technologie operativní nasazení SaP v nejkratším možném čase. Součástí technologického vybavení byly také výjezdové tablety, velitelské telefony s aplikací GINA Smart a v některých případech také přenosné lokátory. Jakékoli zobrazovací zařízení usnadňuje orientaci zasahujících na vodní hladině při snížené viditelnosti a neznalosti prostředí. Přenosné lokátory byly rozdávány zasahujícím složkám, které systémem GINA nejsou standardně vybaveny, a také zasahujícím jednotkám PO z jiných krajů. Program Spojář „nevidí“ odřady z jiných krajů, proto lokátory ani jiné moderní softwarové technologie, které mají ve vybavení odřady z jiných krajů, neumíme systematicky využít.

Závěr

Cvičením bylo ověřeno sestavení odřadu, jeho akceschopnost a soběstačnost na území zasaženém povodněmi. Jeho vyslání ve stanoveném časovém limitu v žádném případě není možné bez předpřipravené pomůcky nebo metodiky pro jeho skladbu. Model HZS Středočeského kraje, který byl v rámci HZS KVK implementován dva roky, se ukázal jako funkční a prospěšný nástroj.

Dalším výstupem ze cvičení je ocenění výhody mít k dispozici rozdílné konstrukce plavidel při řešení následků povodní (váha, velikost posádky, typ motoru, konstrukce plavidla). Ne vždy lze situaci vyřešit jedním unifikovaným typem plavidla.

V neposlední řadě byly získány podklady pro návrhy zdokonalení softwarového vybavení VEA-Spoj a aktualizaci programů GINA, Spojář a MicroRescue. Jedním z nich je například chybějící propojení jednotek PO a vrtulníků LZS AČR u společného zásahu v systému GINA.

kpt. Ing. Vojtěch ČERMÁK,
foto por. Ing. Martin KASAL, DiS., HZS Karlovarského kraje

POŽÁRY

od 26. 11. do 8. 12. 2019

- 26. 11. • **Dřevěná novostavba rodinného domu**, Kopřivnice, okr. Nový Jičín. *Příčina* – v šetření. *Škoda* – 5 000 000 Kč.
 - **Kovárna ve strojírenském areálu**, Rejhotice, okr. Šumperk. *Příčina* – v šetření. *Škoda* – 4 000 000 Kč.
 - **Bytový dům**, Dvůr Králové nad Labem, okr. Trutnov. *Příčina* – v šetření. *Škoda* – 3 000 000 Kč.
- 29. 11. • **Vybavení laminátovny**, Otročiněves, okr. Beroun. *Příčina* – v šetření. *Škoda* – 4 000 000 Kč. 1 zraněná osoba.
- 30. 11. • **Rodinný dům a hospodářské objekty**, Starý Jiříkov, okr. Děčín. *Příčina* – nedbalost při vynášení popela. *Škoda* – 3 000 000 Kč.
 - **Stodola a střešní konstrukce u obytné části**, Lesáky, okr. Benešov. *Příčina* – nepředpokládaná změna provozních parametrů. *Škoda* – 1 800 000 Kč.
- 1. 12. • **Sklářský stroj**, Úsobrno, okr. Blansko. *Příčina* – v šetření. *Škoda* – 2 000 000 Kč. 1 zraněná osoba.
- 2. 12. • **Stodola a 5 osobních automobilů**, Chyňava, okr. Beroun. *Příčina* – úmyslné zapálení neznámým pachatelem. *Škoda* – 1 000 000 Kč.
- 3. 12. • **Rekreační chata využívaná k trvalému pobytu**, Vstíš, okr. Plzeň – jih. *Příčina* – v šetření. *Škoda* – 1 100 000 Kč.
- 4. 12. • **Rodinný dům**, Ratenice, okr. Kolin. *Příčina* – v šetření. *Škoda* – 1 000 000 Kč. 2 zraněné osoby.
 - **Lesnický stroj**, Sázavka, okr. Havlíčkův Brod. *Příčina* – technická závada. *Škoda* – 1 000 000 Kč.
 - **Rodinný dům**, Solenice, okr. Příbram. *Příčina* – v šetření. *Škoda* – 3 000 000 Kč. 2 zraněné osoby.
- 5. 12. • **Rodinný dům v řadové zástavbě**, Česká Třebová, okr. Ústí nad Orlicí. *Příčina* – nedbalost při použití tepelného spotřebiče. *Škoda* – 2 600 000 Kč.
 - **Rekreační celoročně obývaná chata**, Kersko, okr. Nymburk. *Příčina* – nedbalost. *Škoda* – 2 000 000 Kč.
- 8. 12. • **Dvoupodlažní rodinný dům**, Doksy, okr. Kladno. *Příčina* – úmyslné zapálení. *Škoda* – 1 500 000 Kč. 1 zraněná osoba.
 - **Rodinný dům**, Sovolusky, okr. Pardubice. *Příčina* – v šetření. *Škoda* – 1 000 000 Kč. 2 usmrčené osoby.
 - **Výrobní hala**, Chlebovice, okr. Frýdek-Místek. *Příčina* – v šetření. *Škoda* – 7 000 000 Kč.

kpt. Mgr. Alena HORÁKOVÁ, MV-generální ředitelství HZS ČR